

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. birželio 28 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Godos Ambrasaitės-Balynienės, Gražinos Davidonienės (kolegijos pirmininkė) ir Algirdo Taminsko, susipažinusi su 2023 m. birželio 16 d. paduotu **pareiškėjo A. P.** kasaciniu skundu dėl Klaipėdos apygardos teismo 2023 m. kovo 16 d. nutarties peržiūrėjimo

nustatė:

Pareiškėjas prašė teismo nustatyti juridinę reikšmę turintį faktą, kad jis po tėvų mirties priėmė palikimą, pardėjęs faktiškai jį valdyti. Tauragės apylinkės teismas 2022 m. lapkričio 7 d. sprendimu nustatė, kad pareiškėjas po tėvo mirties įstatymo nustatytu terminu kreipėsi į notarą dėl palikimo priėmimo, pripažino, kad po tėvo mirties jis palikimą priėmė paduodamas pareiškimą notarui, todėl nurodė, kad prašomo juridinę reikšmę turinčio fakto nustatymas nesukels jam jokių teisinių pasekmių, dėl to šį reikalavimą atmetė; tenkino reikalavimą dėl motinos palikimo priėmimo pradėjus faktiškai jį valdyti, taip pat tenkino analogišką pareiškėjo sesers reikalavimą dėl motinos palikimo priėmimo. Klaipėdos apygardos teismas 2023 m. kovo 16 d. nutartimi Tauragės apylinkės teismo 2022 m. lapkričio 7 d. sprendimą paliko nepakeistą.

Kasaciniu skundu pareiškėjas prašo panaikinti Tauragės apylinkės teismo 2022 m. lapkričio 7 d. sprendimo dalį, kuriuo netenkintas pareiškėjo pareiškimas dėl juridinę reikšmę turinčio fakto nustatymo bei tenkintas suinteresuoto asmens (pareiškėjos sesers) pareiškimas dėl juridinę reikšmę turinčio fakto nustatymo; panaikinti Klaipėdos apygardos teismo 2023 m. kovo 16 d. nutartį ir priimti naują sprendimą – tenkinti pareiškėjo pareiškimą dėl juridinę reikšmę turinčio fakto nustatymo.

Pareiškėjo kasacinis skundas grindžiamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 346 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais kasacijos pagrindais – materialiosios ir proceso teisės normų pažeidimu, turinčiu esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui, taip pat skundžiamame teismo sprendime (nutartyje) nukrypimu nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliamų teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas, į kurį apeliuojama, turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, taip pat kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Pareiškėjo kasaciniame skunde nurodomi tokie esminiai argumentai:

1. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai pažeidė įrodinėjimą ir įrodymų vertinimą reglamentuojančias proceso teisės normas, nes nevertino pareiškėjo į bylą pateiktų ir neatmestų įrodymų, nepagrįstai savo išvadas grindė liudytojų, suinteresuotų bylos baigtimi, parodymais, rėmėsi į bylą pateiktomis žemės panaudos sutartimis, kurių teisėtumu suabejojo apeliacinės instancijos teismas, tačiau vis tiek padarė išvadą, jog, net jei jos būtų pripažintos niekinėmis, nepaneigtų fakto, jog buvo siekta žemę valdyti kaip savo.
2. Teismai pažeidė Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 1.78 straipsnio 5 dalį, nes privarėjo pagal pareigas patikrinti žemės panaudos sutarčių teisėtumą, pažeidė CPK 177 straipsnio 1 ir 2 dalis bei nukrypo nuo kasacinio teismo praktikos, pasisakančios dėl įrodymų vertinimo bei sandorių patikrinimo jiems esant galimai niekiniais.
3. Teismai pažeidė CPK 183 straipsnio 1 ir 3 dalis bei nukrypo nuo kasacinio teismo praktikos, nes byloje pateikti įrodymai teismo nebuvo vertinami apskritai.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamo teismo procesinio sprendimo motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiama, kad teismas netinkamai aiškino ir taikė skunde nurodytas materialiosios ir proceso teisės normas ir kad tai galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo priėmimui. Kasacinio skundo argumentais taip pat nepagrindžiamas nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos bei CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyto kasacijos pagrindo egzistavimas.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu CPK 346 straipsnio, 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Atrankos kolegija pažymi, kad pagal CPK 80 straipsnio 4 dalį už apeliacinius, kasacinius skundus mokamas tokio paties dydžio žyminis mokestis, koks mokėtinas pareiškiant ieškinį (pareiškinių ypatingosios teisenos byloje). CPK 347 straipsnio 4 dalyje nurodyta, kad prieš kasacinio skundo turi būti pridėti įrodymai apie žyminio mokesčio sumokėjimą arba prašymas atleisti nuo žyminio mokesčio mokėjimo ar atidėti žyminio mokesčio mokėjimą ir įrodymai, patvirtinantys šio prašymo motyvus. Nagrinėjamu atveju byloje kilęs ginčas dėl juridinę reikšmę turinčio fakto nustatymo, todėl toks ginčas apmokestinamas pagal CPK 80 straipsnio 1 dalies 9 punkte nustatytas taisykles. CPK 80 straipsnio 1 dalies 9 punkte nurodyta, kad už pareiškinių ypatingosios teisenos byloje mokamas 50 Eur žyminis mokestis, išskyrus šiame Kodekse numatytus atvejus.

Vadovaujantis CPK 82 straipsnio 1 dalimi, CPK nustatyta žyminį mokestį, sprendimų vykdymo išlaidas ir teismo baudas, išskyrus apskaičiuojamas procentais, teismai indeksuoja atsižvelgdami į ketvirčio vartojimo kainų indeksą, jeigu jis didesnis negu 110. Už pareiškėjo elektroninių ryšių priemonėmis teikiamą kasacinį skundą mokėtinas 55 Eur žyminis mokestis (CPK 80 straipsnio 1 dalies 9 punktą, 7 dalį, 82 straipsnio 1 dalį). Šiuo atveju pareiškėjas nepateikė duomenų ir įrodymų apie sumokėtą žyminį mokestį.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais, 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.
Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai Goda Ambrasaitė-Balynienė

Gražina Davidonienė

Algirdas Taminskas